

Dødsdom over dødsstraffen

Av Werner Christie

Så er det da skjedd. Gjennom vedtak av St.prp. nr. 37 har Stortinget avskåret norske myndigheter fra å innføre dødsstraff i krig. Fra før var dødsstraffen opphevet, men mulighetene for gjeninnføring sto åpen hvis forholdene skulle tilsi det.

I 1942 hadde vi dødsstraff i den militære straffelov, men regjeringen Nygaardsvold ønsket dødsstraff også for sivile forbrytelser. «Overfor tortur og rå drap nytter det ikke å reagere med straffer avpasset etter et sivilisert samfunn.» «...det er nødvendig å erkjenne faktum og innrette seg derefter.» Slik står det å lese i den provisoriske anordning som fikk Nygaardsvolds underskrift tre uker etter henrettelsen av Viggo Hansteen og Rolf Wickstrøm. — Det er mange meninger om gubben

Nygaardsvold, men noe aggressivt rovdyr var han ikke.

I 1945 stemte 95% av stortingsrepresentantene for dødsstraff, blant dem stifteren av Kristelig Folkeparti, Nils Løvik. «Det var da det og itte nå,» som Prøysen sier.

Idag har dødsstraffen ingen plass i norsk lovgivning, og nå har Stortinget fratatt kommende generasjoner «sjølråderetten». Hva er det som gjør sittende storting klokere og mer vidsynt enn tidligere og kommende storting?

Det har ikke manglet på advarsler fra Forsvaret og Forsvarets venner. 28 prominente krigsveteraner — herunder Jens Chr. Hauge — har sendt et tre siders brev til alle medlemmer av storting og regjering. Befalets Fellesorganisasjon og 12 forsvarsinteresserte grupperinger og befalsorganisasjoner, inkludert det LO-til-

sluttede Norges Offiserforbund, har protestert, det har også Lingeklubben og Norges Forsvarsforening. Forsvars-sjefen og Generaladvokaten har gått til det uvanlige skritt å ta saken opp utenom tjenestevei.

Bortsett fra det historieløse vedtaket er saksbehandlingen og avstemningen skremmende. Spørsmålet om dødsstraff i krig er et etisk, eventuelt religiøst spørsmål. Med to hederlige unntak følger imidlertid avstemningen slavisk partilinjene. Høyre og Fremskrittspartiet gikk mot St.prp. nr. 37, Arbeiderpartiet, SV og mel-lompartiene stemte for. Til tross for at saken ikke figure-r på noe partiprogram, bøyer man seg villig for parti-pisken. Kunne ikke represen-tantene for en gangs skyld ha stemt ut fra personlig overbe-visning?

Idag er det to ting som er viktig for Forsvaret: At vi får en konstruktiv forsvarsdebatt, og at Forsvaret holdes utenom partipolitikken. En ting er at forsvarsvennenes argumentasjon ikke har vunnet frem, men verre er det at det praktisk talt ikke har vært noen motargumenter. Den avgjørelse som er fattet, legger sten til byrden for dem som skal forsvare vårt land — det later til at ønsket om å høste laurbær på den internasjonale arena har vært utslagsgivende.

I stedet for en dyptpløyende debatt og fri stemmegivning har vi fått en lettvinnt saksbe-handling og partibundet av-stemning.

I realiteten innebærer dette en politisering av forsvars-saken, og det er meget beklagelig.

Aftenposten

24. juni 1991.

GRUNNLAGT 1860 AV CHR. SCHIBSTED
UTGITT AV AFTENPOSTEN A/S - TLF. 02/86 30 00

Sjefredaktør:
ANDREAS NORI

100457